

PRŮZKUM: ČEŠI MEZI VÝCHODNÍ A ZÁPADNÍ EVROPOU

Americká sociologická agentura *Pew Research Center* na konci října publikovala výsledky celoevropského šetření zaměřeného na vztah k náboženství, k národním hodnotám a aktuálním etickým otázkám.

Závěrem výzkumu je, že obecně existuje znatelný rozdíl mezi západní a východní Evropou. Češi jsou přitom v některých otázkách „západnější“ než Západ, a v jiných naopak „východnější“ než mnohé východní země. Jindy je naše země uprostřed.

Zatímco v zemích střední a východní Evropy považuje náboženství za důležitou součást svého života větší počet lidí než v zemích západních, Češi spolu s Estonsky jsou na samém konci tabulky, tedy až za Velkou Británií (10 %), Švýcarskem (9 %) a Dánskem (8 %). Náboženství je důležité jen pro sedm procent obyvatel Česka. Nejvíce kladných odpovědí tazatelé obdrželi v Řecku (55 %), Bosně (54 %) a Arménii (53 %).

Většina obyvatel západoevropských zemí nepovažuje náboženství za klíčovou součást národní identity, a i v tomto je Česko (21 %) před mnohými zapadáními zeměmi, které tvoří většinu druhé poloviny tabulky. Nejvíce náboženství za klíčovou součást národní identity považují lidé v Arménii (82 %), v Gruzii (81 %) a Srbsku (78 %). Ze západních zemí je to pak Portugalsko (62 %), Itálie (52 %) a Irsko (48 %).

Západoevropané jsou obecně vstřícnější k sexuálním menšinám. Většina oslovených v těchto státech souhlasí s manželstvím homosexuálů. A je tomu tak také v Česku, kde se pro uzákonění stejnopohlavních sňatků vyslovilo 65 % respondentů. Na Slovensku je to 47 %, v Polsku 32 % a v Maďarsku 27 %. Podobně je tomu u otázky umělého ukončení těhotenství: mezi Čechy s ním souhlasí 84 % respondentů, to je nejvíce ze všech střeoevropských a východoevropských zemí, podstatně více, než je tomu v Německu (76 %), Španělsku (72 %) nebo Portugalsku (60 %).

Naopak v případě postojů k islámu je ČR téměř v čele „východního bloku“, kde většina by nerada do rodiny přijala muslima, v Česku jen 16 % respondentů nemá s tímto problémem, méně je to už jen

v Arménii (7 %). Pro srovnání: Slovensko 54 %, Polsko 36 % a Maďarsko 27 %. Největší otevřenost v tomto smyslu ukázali Norové (90 %) a Nizozemci (94 %). (Otázka nebyla kladena muslimům.)

Východoevropané také více souhlasí s tím, že jejich země svou kulturou převyšují ostatní. V Řecku s takovým názorem souhlasilo 89 % respondentů, v Rusku a Bulharsku 69 % a v Arménii 84 %. V Německu to je 45 %. Nejméně s tím lidé souhlasí ve Španělsku (20 %), Belgii (23 %) a ve Švédsku (26 %). Česko je se svými 55 % někde uprostřed.

PÁTRÁNÍ PO HROBECH ŽÁKŮ KANADSKÝCH INTERNÁTNÍCH ŠKOL

Deník *The Washington Post* přinesl tento týden zprávu o tom, že kanadští historikové hledají stopy po zemřelých žácích internátních škol, které v Kanadě fungovaly od roku 1883 do roku 1998, kdy byla zařízení určená pro děti z komunit původních obyvatel, tedy Indiánů a Inuitů (Eskymáků), oficiálně zrušena.

V souvislosti s touto praxí se nyní oficiálně hovoří o „kulturní genocidě“ a pohlíží se na ni jako na selhání státu, který projekt financoval, i církví, které školy provozovaly. Jejich cílem totiž byla asimilace domorodých dětí s většinovou společností a umístění dětí bylo často nedobrovolné. Dalším problémem byla špatná kvalita škol a především nedobré zacházení včetně zneužívání. Celkem těmito zařízeními prošlo asi 150 tisíc dětí. Nyní se začíná více hovořit i o těch, které školu nedokončily, protože zemřely. Oficiálně se zatím uvádí číslo 3 200, které je značně vyšší, než byla průměrná dětská úmrtnost. Důvodem měly být špatné hygienické podmínky, nedostatečná výživa, tvrdá práce, ale i sebevraždy.

Na projektu internátních škol se podílely všechny hlavní kanadské církve: anglikánská, římskokatolická, presbyteriánská a Sjednocená církev Kanady. Ty se již v minulosti omluvily a podílejí se i na finančním odškodnění poškozených.

V případě římskokatolické církve však „projev lítosti“, který v roce 2009 vyjádřil při jedné soukromé audienci papež Benedikt XVI., vláda považuje stále za nedostatečný a současný premiér Justin Trudeau, který sám pochází z katolické rodiny, vloni pozval papeže Františka na návštěvu Kanady, při níž by veřejnou omluvu pronesl.

SPOR O ŽENY V HINDUISTICKÉM CHRÁMU

Indický nejvyšší soud v úterý oznámil, že přezkoumá své rozhodnutí, kterým zrušil nařízení, podle něhož dospělé ženy nemohly vstupovat do starobylého hinduistického chrámu Sabarimala v jižním státě Kérala. Rozhodnutí soudu podnítilo demonstrace, jejichž účastníci požadovali návrat k dávné tradici. Tradiční zákaz platil pro ženy od 10 do 50 let a měl zabránit tomu, aby chrám znesvětily ženy, které menstruuji. Konzervativní skupiny při protestech bránily ženám, které na

základě soudního rozhodnutí chtěly dosud zakázané místo navštívit, a petici se domáhaly přehodnocení precedentního rozsudku.

Nejvyšší soud nyní oznámil, že se petici bude věnovat, a určil, že ke slyšení jejího požadavku dojde 22. ledna příštího roku. Do

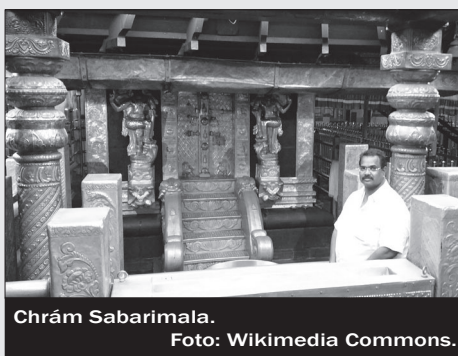
té doby bude jeho původní rozhodnutí platit. Ženy tedy nyní mohou chrám navštěvovat.

Právník správy chrámu vyjádřil uspokojení nad tím, že se konzervativcům podařilo soud přimět k tomu, že se bude případem dále zabývat.

V některých hinduistických komunitách jsou menstruuující ženy považovány za nečisté, což vede k určitým omezením. V několika málo případech patří k těmto omezením i naprostý zákaz vstupu na posvátná místa.

Otázka se před volbami příštího roku stává i politickým tématem. Petice získala podporu např. konzervativní hinduistické organizace *Višva Hindu Parišad*, která je napojená na Indickou lidovou stranu (*Bháratíja džantá*, BJP) premiéra Naréndry Módího. ■

Z Náboženského infoservisu
(info.dingir.cz) vybral Miloš Mrázek.

Chrám Sabarimala.
Foto: Wikimedia Commons.